

Nr 57.

Av herr **Spångberg m. fl.**, *angående begränsning av försvarskostnaderna under fredstid.*

Skatterna tillhör våra mest omdebatterade ämnen. Ofta föres dessa debatter utan annan motivering än att »skatterna är för höga» eller att »skatterna måste sänkas». Ibland anföres att »finansministern har ovilja mot låga skatter». Dessa diskussionsmetoder utmynnar i viss utsträckning i en förgiftande skattekverulans eller i famlande frågor var skattededlen egentligen hamnar.

Något bör göras för att redan på skattsedeln lämna en orientering över budgeten, så att den enskilde skattebetalaren därav kunde få någon inblick i skattededlens användning. För närvarande specialiseras endast någon obetydlig post i det sammanlagda skattebeloppet. En bättre helhetsbild skulle erhållas, om även någon större utgiftspost redovisades å skattsedlarna. Som sådan kan man lämpligast välja försvarsutgifterna.

Försvarsfrågan är f. n. ingen principfråga mellan partierna, varför den sakligt borde kunna diskuteras från alla håll även ur skattesynpunkt. Tiden är lämplig, då det nu även på det internationella planet allmänt framföres synpunkter om en nedskärning av de militära rustningarna. Dessa synpunkter framföres både med ekonomisk motivering och med åberopande av att det måste skapas en säkrare grund för fred än den en av rustningar nedtryckt värld kan ge.

Även i vårt land har rustningsbördan växt till ett kostnadsbelopp, som hindrar en eljest möjlig utveckling på andra viktiga områden. För något år sedan räknades med en försvarsutgift, som under fredstid betydligt måste understiga en miljard kronor. I årets statsverksproposition beräknas kostnaderna överstiga två miljarder kronor. Till detta kommer med all sannolikhet en förnyad materielanskaffning, exempelvis på flygets område, att medföra automatiska kostnadsstegringar. Tar man hänsyn även till andra faktiska utgifter för försvarsändamål, torde de nuvarande försvarskostnaderna uppgå till hälften av hela inkomst- och förmögenhetsskatten.

Man måste sträva efter en väsentlig nedskärning av nuvarande försvarsutgifter och samtidigt söka bestämma en kostnadsram, som icke får överskridas under fredstid. Sker inte detta, blir försvarskostnaderna en spärr för önskad och nödvändig utveckling på andra områden. Det som sparas av militärkostnader kan användas till snabbare lösning av de viktiga frågor, som nu står på dagordningen. Vi kan nämna skattesänkningen samt

frågor på det sociala och kulturella området såsom arbetarpensioneringen, en skyndsam upprustning av sjukvården samt en snabbare utveckling av enhetsskolan. Dessa frågor diskuteras ganska allmänt med allvar och bekymmer. Som exempel kan anföras ett uttalande från ett fackligt möte i Stockholm, infört i Aftontidningen för några dagar sedan. Det heter bl. a.: »De försvarskostnader, som även efter den blygsamma prutningen försvarsministern gjort, vi har att emotse, är enligt avdelningens mening av sådan storleksordning, att de väl tålt vid en reducering som även innefattat behövt anslag för sjukassereformens finansiering.» Utan tvivel finns det en stark önskan hos den överväldigande delen av vårt folk om sparsamhet och en betydande nedsättning av försvarskostnaderna.

Sparsamheten kan ju tänkas ske efter flera linjer. Vi kan nämna en viss nedskärning av rustningarna, större sparsamhet med materiel, eventuell höjning av pensionsåldern för vissa militära befattningshavare o. s. v. Som ett medel har vi tänkt oss en öppen redovisning på skattsedlarna av försvarskostnadernas beräknade andel av de sammanlagda skatteinkomsterna, antingen genom en procentuell beräkning av försvarskostnaderna eller genom en fristående försvarsskatt som uttages genom inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Genom denna metod skulle erhållas dels en god vägledning över skattemedlens användning, dels kan man vänta sig en större allmän strävan till sparsamhet i syfte att minska kostnaderna. Möjligen skulle även den förgiftande skattekerulansen dämpas hos dem som samtidigt kräver minskade skatter och höjda försvarskostnader.

Vi anser det lämpligt att de frågor, som vi i ovanstående motivering berört, snarast blir föremål för utredning, och vi anser detta särskilt motiverat på grund av försvarskostnadernas stora andel av de sammanlagda kostnader, som täckes genom inkomst- och förmögenhetsskatten.

Till vårt yrkande om redovisning å skattsedlarna av försvarskostnadernas beräknade andel av inkomst- och förmögenhetsskatten återkommer vi i en annan motion.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag enligt de riktlinjer som i motionen anförts rörande begränsning av försvarskostnaderna under fredstid.

Stockholm i januari 1954.

August Spångberg.

Olof Nilsson,
Göteborg.

K. J. Andersson
i Alfredshem.

Artur E. Lundqvist.

Hans Gustafsson
i Stockholm.

Abel Andersson
i Löbbo.

Tekla Torbrink.

Uddo R. Jacobson
i Vilhelmina.

Helge Lindström.